

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕ „РОСА“ АД, ГР. ПОПОВО ПРЕЗ 2008 Г.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

През отчетния период дружеството функционира без променен предмет на дейност-изкупуване и преработка на слънчоглед и други земеделски култури ,производство на растителни масла ,слънчогледов експелер,брикети от слънчогледова люспа,мастни киселини,търговска дейност в страната и чужбина ,както и всяка дейност не забранена от Закона.Без промяна е и основния капитал ,съставляващ 1 693 606 лева,разпределен в 846 803 броя поименни акции,с номинал 2,00 лв.всяка една.99,25 на сто от акциите се притежават от РОСА – М АД гр.София , а останалите 0,75 на сто от 29 физически лица.Книгата на акционерите се води от Централния Депозитар.Дружеството е вписано в Търговския Регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 125022219.Системата за управление продължава да е едностепенна , но Съвета на Директорите за периода претърпя промени.Числения му състав беше завишен от 3 на 5 души и като нови членове бяха избрани Пламен Кирилов Даскалов и Тихомир Николов Димитров.През месец Февруари 2009 година отново бе извършена промяна, като Тихомир Димитров бе освободен по негово желание ,а на негово място бе избран Григор Цвятков Иванов.Промяна беше направена и в производствената структура.Освен цех производствен ,бе създаден и втори цех ,за съхранение на семена.

СТОПАНСКА СРЕДА И ВЛИЯНИЕТО Й ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА

Реколтните 2007/2008 и 2008/2009 години ,в рамките на които протече производствено -финансовата 2008 година ,за бранша бяха екстремални в пазарно отношение.Поради неблагоприятните природно климатични условия през 2007 год. ,търсенето на слънчогледово семе значително изпреварваше предлагането,в резултат на което изкупните му цени достигнаха незапомнено високи нива,стигайки през пролетта на 2008 год. до 1060 лв. за тон, от място,без ДДС,при средна изкупна цена за предходен период от 736 лв./т.Нараснаха цените и на олиото,но до по-ниски ,несъразмерни нива,достигайки до 2.83 лв.бутилката на едро ,без ДДС.Темпа на нарастване цената му значително изоставаше от темпа на нарастване цената на сл.семе. Освен това с над 19-20 на сто нарасна цената на ел.енергията,с 23,65 на сто се увеличиха разходите за труд.През

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Подпис:.....

пролетта на 2008 год. условията за търговия със сл. семе станаха далеч по-изгодни, отколкото производството и продажбата на олио. Поради тази макроикономическа особеност, 12 828 тона сл. семе бе продадено, за сметка на намаляване производството и продажбите на олио спрямо предходния период, при реализиране на по-добър финансов резултат. През изкупната 2008 год. пазарната ситуация беше обратна. Поради много добрата реколта, предлагането значително превишаваше търсенето на сл. семе, в резултат на което изкупните цени стартираха при нива 520 лв./т, сринаха се до нива 300 лв./т и отново се повишиха до 450 лв./т. В същото време цената на едро на олиото непрекъснато бележеше спад, стигайки в края на м. Февруари 2009 год. до 1.80 лв. бутилката, поради значително превишаване предлагането пред търсенето. По подобен начин макро средата се отрази и при производството на беленото семе и търговията с експелера. При тези ценови нива на суровината и готовата продукция, производството стана губещо, поради по-високата себестойност на продукцията от продажната ѝ цена. Въпреки това обаче сме принудени да осъществяваме дейността с обичайните темпове в предвид договорните задължения, които имаме към контрагентите си. При неизпълнението им са предвидени неустойки в големи размери. В условията на тази тежка икономическа среда, менаджерския екип полагаше усилия за осъществяване на ресурсоспестяващ производствен режим, в т.ч. със замразяване на работните заплати.

ПРОИЗВОДСТВО, ПРОДАЖБИ И ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ОТ ДЕЙНОСТТА.

За отчетния период структурата на произвежданата продукция остана непроменена. Производствената листа включваше производството на сурово и рафинирано масло, бутилиране на олио, белено слънчогледово семе, брикети от слънчогледова люспа и раздуване на бутилки. Технологичният отпадък, имащ стоков характер, включваше експелера, разнородните утайки, мастните киселини, различните видове отсевки. Технологията във висока степен е без отпадна.

В условията на утежнената макроикономическа рамка, производството за периода бележи снижаване на показателите си. Преработено е с 16 848 т, 43,86%, по-малко слънчогледово семе от предходната 2007 година. Същата тенденция се наблюдава и при получените стокови продукти от преработката на семето. Спада при суровото масло е 22,56%, при рафинираното масло е 14,15%, при брикетите е 25,59 %, при кюспето 20,15% и при беленото семе е 54,79%. Видно от статистическата информация, най-голям спад има при производството на белено семе. Освен неблагоприятните характеристики на макро пазара, тук основната причина за спада е договорената радикална промяна

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Подпис:.....

баланса на технологичните връзки между РОСА АД и ОЙРОПАК ООД, в качеството му на производител и купувач на по-малко белено семе. На фона на този обемен спад в производството, оперативните разходи са нараснали с 19,11% спрямо 2007 год. Дължи се предимно на значително по-високата цена на суровината. Производството на растително масло е материално емко .79,77% от разходите за производство на рафинирано слънчогледово масло за отчетния период се падат на суровината и материалите. Относителният дял на разходите за труд е 8,13% от разходите за производство.

Необичайно високата цена на суровината, спада в производството на продукцията, завишените разходи за дейността, предимно за суровината, ел. енергията и труда, предопределиха и значително по-високите нива на себестойностите на стоковата продукция. Себестойността на 1 кг. рафинирано масло е завишена спрямо предходната година с 59,67 %, на 1 л. бутилирано масло с 57,82%, на 1 кг. белено семе с 16,28% и на 1 т. брикети с 40,97.

Реализацията на произведената стокова продукция основно бе осъществена на вътрешния пазар. Делът на РОСА АД Попово в него е около 4%. Отчитайки значителното превишаване предлагането на олио от български производители над търсенето на вътрешния пазар, бяха потърсени и разкрити допълнително пазарни нисши в съседни страни, като Румъния и Гърция. За годината са продадени 794 тона рафинирано и 283 207 литра масла в по-вече от предходната година. Продадените в по-вече от произведените количества се обясняват с преходни остатъци от 2007 година. Всичко оперативните приходи са в размер на 32 268 хил. лв. в т.ч. от продажби 31 694 хил. лв., с 10,28% в по-вече от 2007 год.

Средната реализационна цена на 1 кг. рафинирано масло бележи ръст от 38,82%, на 1 л. бутылка от 32,93%, на 1 кг. белено семе от 12,49%, като от 0,935 лв. за кг. нараства на 1,0568 лв. за кг.

Печалбата след облагане с данъци е 636 хил. лева. За 2007 година тя е била 2 460 хил. лева, с 1 824 х. лв. в по-вече. Големият спад се дължи основно на непризнатия от ТДА гр. Търговище данъчен кредит по Закона за ДДС, в размер на 1 098 х. лв. общо. Менаджерският екип категорично отхвърля мотивите за не признаването като неоснователни и неприемливи, поради което е заведен съдебен спор и в момента той се гледа на второ инстанционно ниво в системата на Административния съд на Република България. Със 167 616 лв. има спад в печалбата и поради преоценка на трудно събираемите вземания. Тази счетоводна операция се прави през 2008 година, по силата на промени в счетоводните стандарти, за разлика от 2007 година, поради което условието за съпоставимост в случая е нарушено. На загуба за годината е реализирано наливното масло. При незначителна печалба е продадено наливното олио и беленото семе. Печалбата при продажбата на беленото семе за 2008 год. е около 71%

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Подпис:.....

от печалбата за 2007 год. При четири пъти по-висока печалба от предходната година са продажбите на брикетите .

ЕКОЛОГИЯ

Екологичността на производствената дейност за отчетния период си остана на незадоволително равнище. Конфликта с околната среда се изразява в изпускане на емисии в атмосферата и вливане на отпадни води в селищната канализационна мрежа с показатели многократно превишаващи допустимите. За подобряване на състоянието през годината бяха осъществени възможните мерки от оперативен характер. Въведената планово профилактична система за поддържане в добро експлоатационно състояние на парокотелната инсталация се спазва точно и системно. Бяха направени подобрения и в очистващите съоръжения за отпадните води. Подобри се организацията на работата за поддържането им в добро състояние и навременното им почистване. В резултат на взетите мерки бяха намалени санкциите за замърсяване на околната среда чрез емисиите и отпадните води. Проведени бяха мероприятия ,с които се снижи шумоизлъчването. Замерванията направени от РИОКОЗ показват, че нивото на излъчвания шум е под допустимите граници. Направеното обаче има палиативен характер и далеч не удовлетворява завишените нормативни изисквания. Радикалното решаване на проблемите следва да стане чрез модернизирание на технологиите и оборудването, като се използват възможностите на европейските структурни фондове. В това отношение през 2008 год. ръководството предприе конкретни мерки. Започна подготовка за включване в Програмата за развитие на селските райони 2007-2011 година по мярка 123. Идеята е да се модернизира рафинерията и се построят пречиствателни съоръжения за пречистване на отпадните води в съответствие с нормативните изисквания. С договор е възложено на лицензирана проектантска фирма да изготви проект, в срок до м. Май 2009 год. ,след което, по възможност да се кандидатства. С изпълнението на проекта се цели още да се спазят напълно добрите производствени и хигиени практики, да се подобри качеството на маслото и се повиши неговата конкурентно способност.

КАЧЕСТВО

Качеството на маслата за разглеждания период се запази на добро ниво. Не са регистрирани случаи на рекламации. Проверките, които редовно извършва РИОКОЗ, сочат ,че предлаганото на пазара олио с търговската марка РОСА е с постоянно добро качество, с характеристики на безопасен хранителен продукт. В резултат и на тези обстоятелства, то намира добър прием и в престижни търговски вериги като МЕТРО ,ФАНТАСТИКО и др. Постоянно поддържаните добро качество и

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Подпис:.....

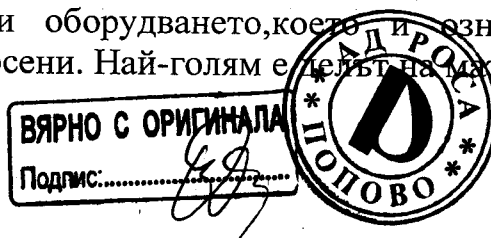
безопасност, въпреки остарялото оборудване, се дължат на внедрените и точно прилагани системи за управление на качеството-ISO 9001-2000 и I F S –версия 5, на внедрената система за добри хигиенни практики и безопасност на храните-НАССР, на безусловното спазване на разписаните технологични регламенти, системния лабораторен контрол и добрата технологична дисциплина на изпълнителските кадри. Радикалното решаване на проблема качество е възможно да стане само с осъществяване на проекта за модернизацията на рафинерията. От голямо значение за доброто качество и безопасността на олиото като хранителен продукт е доброто качество на суровината и правилното ѝ съхранение. В това отношение организацията и работата се запази на много добро ниво. Качеството на сл. семе се запази, въпреки остарялата технология на съхранение, в много добро състояние, което благоприятства не само доброто качество на олиото, но и по-малкото разходи за производство. През годината, за постигане на по-обем и ефективен контрол на състоянието на съхраняваното семе, в два от най-големите складове, беше внедрена електронна система за термоконтрол.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

През годината изпълнителното ръководство продължи да провежда възможната социална политика. Основният принцип при нейното провеждане е бил и си остава грижата за развитие на работната сила, като уникална и най-важна част от капитала на дружеството, формиращ неговата принадлежната стойност-источник на печалбата. Завоюваните социални придобивки, не само бяха запазени, но и бяха доразвити. Разходите за социална дейност са завишени с 16.67 %. Подобри се санитарно- хигиенното състояние на работните места. Безусловно се спазват нормативните изисквания за работното и специалното облекло, за социалното осигуряване, за безопасните и здравословните условия на труд. Столовата храна остана поевтинена за столуващите със 75 %. На приемливи цени и при висока търговска култура се обслужват заетите в дейността във фирмения търговски обект. Отношения между работодателя и работещите във фирмата са уредени с актуални КТД и лични трудови договори, и допълнителни споразумения към тях. Полагат се системни и резултатни грижи, чрез различни форми на обучение, за повишаване квалификацията на кадрите.

КАПИТАЛОВИ РЕСУРСИ

За отчетната година, общо активите на дружеството са нараснали от 28 989 хил.лв. към 31.12. 2007 год., на 30 119 хил.лв. към 31.12. 2008 год., ръст от 3.89 %. От общо активите - 3 926 хил.лв., са машините, съоръженията и оборудването, което означава, че те са физически остарели и износени. Най-голям е дефицитът на материалните запаси

,14 916хил.лв.,49,51%.Нараснал е размера на вземанията, от 6 450 хил.лв. на 9 901 хил.лв.,което може да се счита като неблагоприятно обстоятелство ,особено в условията на финансова и икономическа кризи.При непроменен основен капитал ,при незначително увеличени резерви и при чувствителен спад в размера на печалбата, се отчита спад в собствения капитал.От 9 219 хил.лв., към 31.12.2007 год.,на 7 463 хил.лв., към 31.12.2008 год.Нараснали са текущите пасиви,явяващи се по принцип сериозен проблем в условията на криза.От 19 770 хил.лв. на 22 303 хил.лв.,нарастване с 12.81%.Ръста се дължи на нарастване с 2 109 хил.лв. краткосрочните заеми и с 424 хил.лв. на търговските и други задължения.При това финансово и капиталово състояние,предприятието обаче има добър кредитен рейтинг.През месец Февруари 2009 год. бе подписан договор за кредит с Банка Пиреос България АД, в размери поискани от ръководството.

ЕФЕКТИВНОСТ ОТ ДЕЙНОСТТА

За отчетната година,поради отразените по-горе негативни характеристики на макро рамката , намаления размер на печалбата,увеличените размери на краткосрочните задължения и вземанията ,ефективността от дейността е влошена. Коефициента на рентабилност ,изразяващ отношението на нетната печалба към приходите от продажба и доходите , се е влошил,като от 0,10 за 2007 год. е станал 0,03 през 2008 год.Коефициента на ефективност на разходите,изразяващ отношението на приходите към сумата на разходите също се е влошил,като от 1,14 за 2007 год., е станал 1,07 през 2008 год.Същата тенденция бележат:

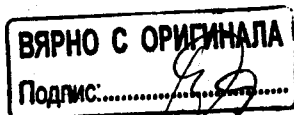
-Коефициента на възвръщаемост на собствения капитал,като израз на отношението на нетната печалба към собствения капитал-от 0.30 е паднал на 0,10

-Коефициента на текущата ликвидност,като израз на отношение на текущи активи към текущи задължения-от 1.25 се е снижил на 1.15

-Коефициент на финансова автономност,изразяващ отношението на собствения капитал към пасивите –от 0,47 се е понижил на 0.34.

РАЗВИТИЕ

РОСА АД гр.Попово има утвърдено традиционно място на националния пазар на растителни масла.То има 90-годишна история на развитие, като масло-добивно предприятие.В годините след приватизацията, развитието му се характеризира с динамични и устойчиви темпове.Независимо от предстоящите няколко тежки кризисни години,развитието следва да продължи.

Кои следва да бъдат основните направления на развитието и в какво би следвало да се изразяват те?

Първо: В производствено- структурно отношение.

И за в бъдеще предприятието следва да се развива като средно предприятие за производство на сурови и рафинирани слънчогледови масла, с производствен капацитет 150 т преработено сл.семе за 24 часа и 50 т. рафинирано масло за 24 часа.Като съпътстващо производство да се развива производството на брикети и се усвои производството на пилети от сл.люспа.По възможност и при изгодни условия ,да продължи участието в производството на белено семе за износ.Да продължи производството и на PET бутилки за собствени нужди.

Второ:В технико-технологично и екологично отношение.

В следващите две-три години, на всяка цена следва да се извърши разширение,реконструкция и модернизация на рафинерията,с построяване на пречиствателни съоръжения за почистване на отпадните води.

След изпълнение на проекта за рафинерията, следва да се инвестира в нова преса, за повишаване обема на денонощната преработка на сл.семе, с най-малко 40 т,с цел постигане съответствие между производствения капацитет на пресовите мощности и рафинерията.

На трето място по приоритетност,стои проблема за продължаване модернизиране термо- контрола в съществуващите плоски складове и построяване на нови силозни вместимости за съхранение на семена и зърно.Общо складовата вместимост за съхранение следва да нарасне от 26000 т.на 50 000т.- 60 000 т сл.семе.

На четвърто място като приоритет е проблема за модернизиране и екологизиране на парно- котелните мощности,чрез подмяна на двата физически , морално остарели и неефективни парни котли, с един нов ,повисоко производителен и ефективен ,и подобряване екологичността на горивния процес, и очистка на изпусканите във въздуха емисии.

Трето :В пазарно отношение.

В търговската дейност на предприятието следва да присъства с определен дял и търговията със слънчогледово семе и зърно.

В условията на кризисните вътрешен и външни пазари и засилващата се конкуренция и особено на нелоялната, провокирана от сивата икономика,е наложително непрекъснато да се подобрява организацията на търговската дейност,да се подобрява ефективността ѝ.Да се утвърди ясна и адекватна стратегия за логистика,маркетинг,реклама и дистрибуция на произвежданата стокова продукция.

На четвърто място:Финансово-икономическо отношение.

Несъмнено икономическата криза ще продължи няколко години.В условията на икономическа и финансова кризи ,няколко са условията за оцеляване,които трябва да се имат предвид:

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Подпис:.....

- Увеличаване на финансовата автономност , за сметка на намаляване до възможния минимум скъпоструващите кредити.
- Свеждане до минимум задълженията на търговските партньори към предприятието .Изключване от търговската практика на предприятието кредитоползвател, безлихвени отложени плащания на търговски партньори.
- Свиване до възможния минимум разходите и особено непреките.
- Замразяване ръста на работните заплати,а ако се наложи и тяхното предоговаряне, в съответствие с постигната производителност на труда.
- Намаляване производството на продукция ,за която няма пазар,съкращаване на част от личния състав.
- При възможност и изгодни условия, инвестиране в активни производствени фондове ,свързани с дейността и инвестиционни имоти.
- Засилване ролята на финансово-икономическия анализ в управлението дейността на предприятието.

ИНФОРМАЦИЯ , ИЗИСКВАНА НА ОСНОВАНИЕ НА ЧЛ.187д и 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

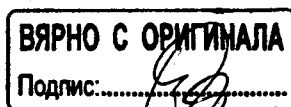
До 01.01.2007 г. в „Роса” АД , гр. Попово , не е извършвано изкупуване на собствени акции на дружеството. Такова изкупуване не е извършвано и през отчетната 2008 г.

През 2008 година дружеството е ръководено от Съвета на директорите от 5 членове. Общата сума на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите за 2008 година е 52 800 лв.

Членове на Съвета на директорите притежават пряко 0.3% от акциите на дружеството и косвено – чрез дружеството майка „Роса М” АД 99.25 %.През 2008 година няма издаване на нови акции на дружеството.

Членове на Съвета на директорите участват , като неограничено отговорни съдружници , с притежаване на повече от 25 на сто от капитала на други дружества.Трима от членовете на Съвета на директорите , участват в управлението на други дружества , като членове на съвети.Двама участват в управлението на други дружества като управители.

„Роса” АД няма финансови инструменти, които да са носители на рискове за финансовото състояние на дружеството.

гр.Попово
16.03.2009 г.

Изп.директор:.....
/ инж. Б.Рашков/